

**Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України**

Здійснення заходів радіаційного та хімічного захисту населення і територій

Радіаційний і хімічний захист населення і територій включає:

1) виявлення та оцінку радіаційної і хімічної обстановки;

2) організацію та здійснення дозиметричного і хімічного контролю;

3) впровадження рівнів втручання у разі радіаційних аварій, визначених Законом України "Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання";

4) використання засобів колективного захисту;

5) використання засобів індивідуального захисту, приладів радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю аварійно-рятувальними службами, формуваннями та спеціалізованими службами цивільного захисту, які беруть участь у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасінні пожеж в осередках ураження радіаційно і хімічно небезпечних об'єктів та населення, яке проживає у зонах небезпечного забруднення;

6) йодне блокування щитовидної залози осіб, які залучаються до ліквідації радіаційної аварії, персоналу радіаційно небезпечних об'єктів та населення, яке потрапляє в зони можливого радіоактивного забруднення;

7) надання населенню можливості придбання в особисте користування засобів індивідуального захисту, приладів дозиметричного та хімічного контролю;

8) проведення санітарної обробки населення та спеціальної обробки одягу, майна, транспорту, будівель, доріг та окремих ділянок місцевості;

9) розроблення загальних критеріїв, методів та методик спостережень щодо оцінки радіаційної і хімічної обстановки;

10) інші заходи радіаційного і хімічного захисту залежно від ситуації, що склалася.

Стаття 35 Кодексу цивільного захисту України

Радіаційний і хімічний захист населення і територій забезпечується:

1) визначенням суб'єктів господарювання, на яких обладнуються місця для проведення санітарної обробки населення та спеціальної обробки одягу, майна і транспорту;

2) завчасним накопиченням і підтриманням у готовності:

а) засобів колективного та індивідуального захисту;

б) приладів радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю;

в) засобів фармакологічного протирадіаційного захисту для йодної профілактики населення, рятувальників та персоналу радіаційно небезпечних об'єктів радіоактивними ізотопами йоду з метою запобігання опроміненню щитоподібної залози.

3. Здійснення заходів радіаційного і хімічного захисту та його забезпечення покладається на суб'єктів забезпечення цивільного захисту.

4. Порядок забезпечення населення засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю визначається Кабінетом Міністрів України.

Накопичення засобів індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних речовин для непрацюючого населення із числа осіб з інвалідністю 1 і 2 групи, осіб, які отримують пенсію за віком або на пільгових умовах, дітей до 16 років здійснюється у складі регіональних та місцевих матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, які створюються відповідно до вимог законодавства.

Виявлення та оцінка радіаційної і хімічної обстановки

Напрями, за якими здійснюються виявлення та оцінка радіаційної і хімічної обстановки:

прогнозування радіаційної та хімічної обстановки на території ТГ (визначення зон можливого хімічного забруднення та прогнозованих зон хімічного забруднення внаслідок можливих хімічних аварій на хімічно небезпечних об'єктах, проведення розрахунків щодо кількості населення, яке може потрапити у зазначені зони та зони спостереження навколо атомних електростанцій);

узагальнення інформації щодо формувань цивільного захисту, які здійснюють радіаційне та хімічне спостереження;

організація взаємодії із закладами державної системи моніторингу довкілля з питань моніторингу довкілля щодо забруднення радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами;

планування та здійснення заходів з виявлення радіаційної та хімічної обстановки під час загрози та виникнення радіаційних і хімічних аварій

Радіаційне та хімічне спостереження здійснюють (Наказ МВС України від 27.11.2019 № 986 «Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки»):

- **диспетчерські служби** - на всіх об'єктах підвищеної небезпеки, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають радіоактивні та небезпечні хімічні речовини;
- **пости радіаційного та хімічного спостереження (ПРХС)**, що створені суб'єктами господарювання на підприємствах відповідно до **Порядку утворення, завдань та функцій формувань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2013 року № 787.**

Залежно від режимів функціонування ЄДС ЦЗ радіаційне і хімічне спостереження здійснюється:

- **у режимі повсякденного функціонування** - диспетчерськими службами в межах зони відповідальності радіаційного контролю за допомогою стаціонарних приладів щодо перевищення природного радіаційного фону та шляхом візуального контролю щодо появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель). Спостереження здійснюється 4 рази на добу: о 05:00, 11:00, 17:00, 23:00;
- **у режимі підвищеної готовності, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану** - шляхом посилення спостереження із залученням диспетчерських служб та ПРХС, вимірювання в межах зони відповідальності потужності експозиційної (еквівалентної) дози, визначення типу і концентрації небезпечних хімічних речовин та відбору проб ґрунту, води для проведення лабораторних досліджень. Спостереження здійснюється в строки, визначені органами управління ЄДС ЦЗ залежно від обстановки;
- **у режимі функціонування ЄДС ЦЗ в особливий період** - із залученням диспетчерських служб та ПРХС згідно з планами цивільного захисту на особливий період.

Радіаційне та хімічне спостереження має забезпечувати:

- найбільш максимальне охоплення території, де проживає населення;
- оперативний збір, узагальнення та опрацювання інформації про радіаційну та хімічну обстановку в разі загрози виникнення та виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;
- кваліфікований аналіз й оцінку радіаційної та хімічної обстановки для прийняття рішень щодо здійснення заходів захисту населення.

Для ведення радіаційного і хімічного спостереження використовуються:

- прилади радіаційної розвідки - для спостереження за радіаційною обстановкою (стаціонарні), з точністю не менше 0,05 мР/годину (0,5 мкЗв/годину), і визначення потужності експозиційної (поглиненою) дози в діапазоні від фонових величин до значень не менше 100 Р/година (переносні);
- спеціальні прилади хімічної розвідки для визначення типу або виду небезпечної хімічної речовини (переносні автоматичні або ручні);
- прилади хімічної розвідки (переносні автоматичні або ручні) для визначення спеціальних отруйних речовин у разі терористичних актів.

З метою забезпечення здійснення заходів із запобігання виникненню НС проводяться постійний моніторинг і прогнозування НС (ст. 43 КЦЗУ).

Моніторинг надзвичайних ситуацій - це система безперервних спостережень, лабораторного та іншого контролю для оцінки стану захисту населення і територій та небезпечних процесів, які можуть призвести до загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, а також своєчасне виявлення тенденцій до їх зміни.

Спостереження, лабораторний та інший контроль включають:

- збирання, опрацювання і передавання інформації про стан навколишнього природного середовища;
- забруднення продуктів харчування, продовольчої сировини, фуражу, води радіоактивними та хімічними речовинами, зараження збудниками інфекційних хвороб та іншими небезпечними біологічними агентами.

Суб'єкти моніторингу, спостереження, лабораторного контролю та прогнозування НС на місцевому та об'єктовому рівні визначаються ОМС, суб'єктами господарювання.

Організація та здійснення дозиметричного і хімічного контролю

Стаття 10 Закону України від 14 січня 1998 року № 15/98-ВР «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання»:

До повноважень місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання належить:

- прийняття згідно з законодавством України рішень щодо застосування на відповідній території заходів втручання у разі радіаційних аварій;

- організація проведення в установленому порядку щорічних обстежень з метою оцінки стану захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання та ведення екологічного паспорта території;

- здійснення організаційного керівництва системою обліку та контролю доз опромінення населення на відповідній території;

- організація контролю за виконанням заходів щодо захисту людини від впливу радіонуклідів, що містяться у будівельних матеріалах;

- погодження планів заходів щодо захисту населення від радіаційних аварій та їх наслідків;

- забезпечення постійної готовності засобів оповіщення населення відповідної території про виникнення радіаційної аварії;

- організація контролю за виконанням заходів щодо захисту населення від радіаційних аварій та їх наслідків;

- забезпечення населення, в місцях його проживання, інформацією щодо рівнів опромінення людини та заходів захисту від впливу іонізуючого випромінювання, що виконуються на відповідній території;

- розроблення та впровадження регіональних програм захисту людини від впливу іонізуючого випромінювання;

- оповіщення населення у разі виникнення радіаційної аварії та інформування про рятувальні та профілактичні заходи у зв'язку з цим.

Дозиметричний контроль включає:

здійснення індивідуального дозиметричного контролю персоналу об'єкта та сил ЦЗ, які залучаються до ліквідації наслідків аварії;

контроль радіоактивного забруднення ґрунту, води, продуктів харчування, техніки, засобів індивідуального захисту, одягу, іншого майна;

індивідуальний дозиметричний контроль населення;

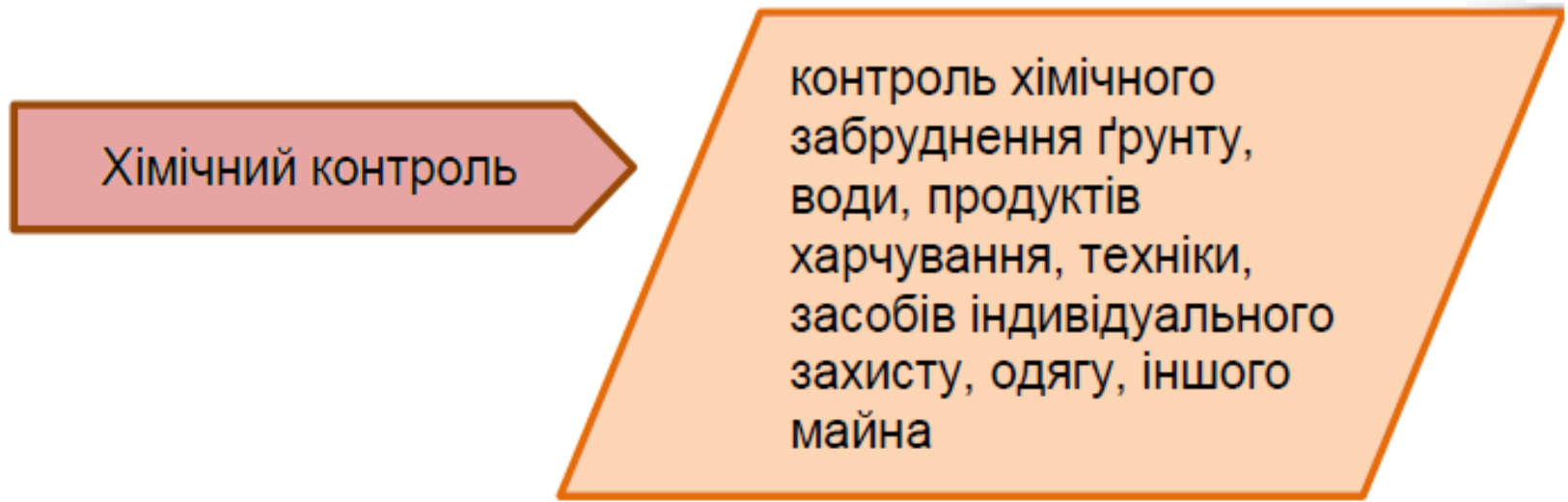
здійснення контролю забруднення радіоактивними речовинами у пунктах проведення спеціальної обробки поверхні шкіри людей, одягу, взуття, засобів індивідуального захисту, транспортних засобів;

прогноз доз опромінення населення.

Облік індивідуальних доз опромінення людей, віднесених до *критичної групи*, ведеться в районному (міському) дозовому реєстрі опромінення, організацію ведення якого здійснюють **місцеві органи виконавчої влади**

Критична група людей – однорідна за умовами життя, віком і статтю група, яка може отримати максимальні ефективні дози опромінення за певним шляхом опромінення внаслідок практичної діяльності

Хімічний контроль:

При організації та здійснення дозиметричного і хімічного контролю ОМС та виконавчі органи ради взаємодіють з територіальними органами Держпродспоживслужби та Держпраці України

Держпродспоживслужба відповідно до покладених на неї завдань інформує ОМС про результати здійснення ринкового нагляду

Установлення і дотримання режиму радіаційної безпеки, дотримання режимів поведінки на території, забрудненій небезпечними хімічними речовинами

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання для забезпечення радіаційного та хімічного захисту здійснюють:

- прийняття згідно із законодавством України рішення щодо застосування на підвідомчій території захисних заходів втручання у разі радіаційних чи хімічних аварій ;
- затверджують відповідні плани щодо захисту населення від радіаційних і хімічних аварій та їх наслідків;
- забезпечують постійну готовність засобів оповіщення населення на підвідомчій території у разі загрози або виникнення радіаційних чи хімічних аварій;
- організовують контроль за виконанням заходів щодо захисту населення на підвідомчій території у разі загрози або виникнення радіаційних чи хімічних аварій.

До виконання вказаних заходів залучаються сили і засоби ланок територіальних підсистем ЄДСЦЗ, порядок дій яких визначено відповідними планами реагування

Режими радіаційного захисту передбачають послідовність і тривалість використання захисних споруд, захисних можливостей промислових і житлових приміщень, обмеження перебування людей на відкритій місцевості.

Тривалість режиму захисту залежить від таких чинників як:

- рівень радіації;
- захисний потенціал сховищ і укриттів;
- захисних можливостей промислових і житлових будинків.

Виконання режиму радіаційного захисту передбачає декілька етапів:

для населення:

- а) перший етап - укриття населення в захисних спорудах;
- б) другий етап - поперемінне укриття в захисних спорудах і будинках;
- в) третій етап - укриття в будинках з обмеженим перебуванням на вулиці;

для робітників і службовців:

- а) перший етап - укриття в захисних спорудах;
- б) другий етап - робота з використанням для відпочинку захисних споруд;
- в) третій етап - робота з відпочинком в житлових будинках з обмеженим перебуванням на відкритій місцевості.

Таблиця

щодо здійснення невідкладних заходів радіаційного захисту в залежності від відвернутої дози опромінення за перші два тижні після виникнення радіаційної аварії:

Контрзахід	Відвернута доза за перші 2 тижні після аварії					
	Межі виправданості			Рівні безумовної виправданості		
	мЗв	мГр		мЗв	мГр	
	На все тіло	На щитовидну залозу	На шкіру	На все тіло	На щитовидну залозу	На шкіру
Укриття	5	50	100	50	300	500
Евакуація	50	300	500	500	1000	3000
Йодна профілактика Діти Дорослі		50* 200*			200* 500*	
Обмеження перебування на відкритому повітрі Діти Дорослі	1 2	20 100	50 200	10 20	100 300	300 1000

* Очікувана доза при внутрішньому опроміненні радіоізотопами йоду, що надходять до організму протягом перших двох тижнів після початку аварії.

Захисні властивості будівель і споруд від зовнішнього γ- випромінювання радіоактивної хмари

Будівля, споруда	Коефіцієнт послаблення*
На відкритому повітрі	1,0
Транспортні засоби	1,0
Дерев'яний будинок	1,1
Кам'яний будинок	1,7
Підвал дерев'яного будинку	1,7
Підвал кам'яного будинку	2,5
Велика будівля службового або промислового типу (у місці, віддаленому від вікон та дверей)	5 та більше

*Коефіцієнт послаблення дорівнює співвідношенню дози на відкритому повітрі до дози при захищеному розташуванні.

Захисні властивості будівель і споруд від γ -випромінювання радіоактивних випадінь на ґрунт

Споруда або ділянка	Коефіцієнт послаблення
На висоті 1 м над поверхнею землі	1,4
Машини на шосе шириною 16 м:	
шосе повністю забруднене	2,0
шосе забруднене на 50 %	2,0
шосе повністю дезактивоване	4,0
Поїзди	2,5
Одно- або двоповерхові дерев'яні будинки	2,5
Одно- або двоповерхові блочні або цегляні будинки	5,0*
Підвал будинку	10-30*
Три- або чотириповерхові конструкції (500-1000 м ² на поверсі):	
перші, другі поверхи	12*
підвал	100*
Багатоповерхові конструкції (приблизно 1000 м ² на поверх):	
верхні поверхи	100
підвал	200

*У місці, віддаленому від дверей та вікон

Порядок забезпечення та використання засобів радіаційного та хімічного захисту

**ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 19 ЛЮТОГО 2002 РОКУ №1200**

(ІЗ ЗМІНАМИ ВІД 16 СЕРПНЯ 2024 РОКУ)

**«ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЗАСОБАМИ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ПРИЛАДАМИ
РАДІАЦІЙНОЇ ТА ХІМІЧНОЇ РОЗВІДКИ,
ДОЗИМЕТРИЧНОГО
І ХІМІЧНОГО КОНТРОЛЮ»**

Відповідно до внесених змін
Порядок визначає механізм
забезпечення населення засобами
радіаційного та хімічного захисту на
випадок застосування ядерної та
інших видів зброї масового ураження
проти України в умовах воєнного
стану та виникнення надзвичайної
ситуації на радіаційно та хімічно
небезпечних об'єктах у мирний час та
особливий період.

До того ж звужено коло осіб, які підлягають забезпеченню засобами захисту (п.1 Порядку № 1200 викладено в новій редакції).

Населенням відповідно до оновлених норм Порядку № 1200 є:

- непрацююче населення (із числа осіб з інвалідністю I та II груп, осіб, які отримують пенсію за віком або на пільгових умовах, дітей до 16 років);**
- працівники центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних держадміністрацій, інших державних органів, органів місцевого самоврядування;**
- працівники підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності (суб'єкти господарювання);**
- працівники суб'єктів господарювання, що призначаються до складу формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту.**

Новою редакцією п.4 Порядку № 1200 передбачено, що під час накопичення засобів радіаційного і хімічного захисту допускається накопичення засобів радіаційного та хімічного захисту, які за своїми технічними характеристиками дають змогу використовувати їх як у разі застосування ядерної зброї та інших видів зброї масового ураження, так і в разі виникнення надзвичайної ситуації на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах.

Поповнення запасів засобів радіаційного та хімічного захисту на заміну використаних засобів здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел (п.12 Порядку № 1200 викладено в новій редакції).

Також у новій редакції викладено п.13 Порядку № 1200, відповідно до якого з метою завчасної організації видачі населенню засобів радіаційного та хімічного захисту центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні держадміністрації, інші державні органи, а також суб'єкти господарювання розробляють плани видачі засобів радіаційного та хімічного захисту, утворюють та забезпечують роботу пунктів видачі, формують команди (групи) видачі.

Видача населенню засобів радіаційного та хімічного захисту здійснюється відповідно до методичних рекомендацій, затверджених ДСНС.

Видача населенню засобів радіаційного та хімічного захисту здійснюється безоплатно. Видані засоби поверненню не підлягають.

Проведення йодної профілактики

Порядок здійснення
невідкладних заходів
йодної профілактики
серед населення України
у разі виникнення
радіаційної аварії

Наказ Держінспекції
ядерного регулювання
України від
08.11.2011 № 154

Місцеві органи виконавчої влади:

готують пропозиції щодо придбання та накопичення достатньої кількості препаратів йодиду калію для населення, яке проживає в зонах спостереження АЕС, із розрахунку добової потреби цих препаратів згідно з регламенту щодо проведення йодної профілактики у разі виникнення радіаційної аварії (наказ МОЗ 09.03.2021 № 408);

встановлюють порядок накопичення, зберігання, доступності, регулярного оновлення запасу препаратів йодиду калію.

Застосування радіозахисних профілактичних препаратів (йодна профілактика)

Під радіозахисними препаратами, що вводяться в організм людини, слід розуміти хімічні чи біохімічні препарати, які призначені:

- для зниження або блокування надходження чи подальшого відкладення в організмі радіоактивних речовин;
- для пришвидшення виведення з організму радіонуклідів, що попали в нього;
- для послаблення фізіологічних та біохімічних наслідків радіаційних ефектів в організмі.

Під профілактичними засобами в даному випадку слід розуміти тільки приймання всередину спеціальних препаратів, котрі зменшують попадання радіонуклідів в організм під час аварії, без розгляду медично-біологічних аспектів даної проблеми.

Найбільш прийнятним з практичної точки зору та підлягаючим плануванню в якості превентивної, надзвичайно екстреної та екстреної міри радіаційного захисту населення **є застосування препаратів стабільного йоду при потенційному та реальному викиді в навколишнє середовище радіойоду з реакторних виробництв.**

При разовому попаданні радіойоду (йоду-131) в організм людини при вдиханні доза опромінення щитовидної залози досягає максимуму за 1—2 доби, причому половина максимальної дози досягається приблизно за 6 годин.

Слід враховувати, що доза опромінення щитовидної залози у дітей збільшується по мірі зниження їх віку (внаслідок більшої швидкості метаболічних процесів та менших розмірів щитовидної залози) та буде найбільш високою у новонароджених.

Середня доза опромінення щитовидної залози дітей приблизно в 3 рази більша, чим у дорослих.

Тому важливо, щоб профілактичне приймання препаратів стабільного йоду було проведене як можна раніше після викиду радіойоду або, ще краще, до викиду та обов'язково з врахуванням вікових особливостей.

Ефективність препаратів стабільного йоду в зниженні надходження йоду-131 в щитовидну залозу дорослої людини

Умови та дози застосування	Зниження надходження йоду-131, %
Разове надходження йоду-131 в організм при вдиханні, доза 130 мг KI або 170 мг KIO₃ при одноразовому прийманні (еквівалентно 100 мг йоду): 1) завчасно до надходження йоду-131 в організм:	
за 48 годин	46
за 36 годин	45
за 24 години	89
за 8 годин	94
за 6 годин	99
2) одночасно з надходженням йоду-131 в організм	89—97
3) після надходження йоду-131 в організм:	
через 2 години	68—90
через 6 годин	50
через 8 годин	0
Хронічне надходження йоду-131 в організм при вдиханні (протягом 14 діб), щоденна доза KI протягом 7 діб:	
10 мг	87
100 мг	96
200 мг	97
200 мг (через добу)	95

Наведені в таблиці дані показують, що найбільш ефективними є завчасне та раннє приймання препаратів йоду.

Завчасне, протягом доби до початку вдихання йоду-131, приймання препаратів стабільного йоду зменшує відкладення йоду-131 в щитовидній залозі на 95%, одночасно з надходженням йоду-131—на 97%, протягом 6 годин після надходження йоду-131—приблизно на 50%.

Приймання пізніше 12 годин дає незначний ефект, через 24 години—неефективне.

При хронічному надходженні йоду-131 в організм щоденне приймання 100-200 мг KI зменшує відкладення йоду-131 на 96—97%.

Рекомендовані дози приймання препаратів стабільного йоду при викиді радіойоду в навколишнє середовище

Час надходження	Дорослі та діти старші 1 року	Діти молодші 1 року
Протягом першої доби до аварії та першої доби після початку аварії	130 мг KI або 170 мг KIO ₃ (екв. 100 мг I)	— —
Протягом наступних діб	65 мг KI або 85 мг KIO ₃ (екв. 50 мг I)	
Щодобово	—	65 мг KI (екв. 50 мг I)

Захисний ефект проведення йодної профілактики

Час прийому препаратів стабільного йоду	Фактор захисту
Перед інгаляцією (профілактичне застосування)	100
Через 2 години після інгаляції	10
Через 6 годин після інгаляції	2

Проведення санітарної обробки населення та спеціальної обробки одягу, майна, транспорту, будівель, доріг та окремих ділянок місцевості

**Розпорядження Кабінету Міністрів
України від 14 лютого 2002 року № 58-р
«Про заходи щодо надання населенню
санітарно-гігієнічних послуг»** з метою
визначення суб'єктів господарювання незалежно від
форм власності, що надають санітарно-гігієнічні
послуги і можуть залучатися до проведення санітарної
обробки населення та спеціальної обробки одягу,
майна і транспорту у разі виникнення надзвичайних
ситуацій техногенного та природного характеру,
надзвичайних екологічних ситуацій і ліквідації їх
наслідків.

ДСТУ 8819:2018. Настанова щодо пристосування об'єктів побутового, фізкультурно-оздоровчого та виробничого призначення для санітарного оброблення людей, спеціального оброблення одягу, засобів індивідуального захисту, техніки та обладнання.

Цей стандарт визначає вимоги щодо проектування об'єктів побутового, фізкультурно-оздоровчого та виробничого призначення, які будують, реконструюють або експлуатують, незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості, форми власності та джерел фінансування, для використання як санітарно-обмивальних пунктів та станцій знезараження для санітарного оброблення людей і спеціального оброблення одягу, засобів індивідуального захисту, обладнання та техніки з метою знешкодження радіоактивних та небезпечних хімічних речовин та біологічних патогенних агентів у разі надзвичайних ситуацій унаслідок аварій з викиданням (виливанням) їх у довкілля, а саме:

- муніципальних лазень, банно-пральних та банно-оздоровчих комплексів, санітарно-побутових приміщень промислових підприємств, фізкультурно-оздоровчих комплексів, спортивних залів шкіл тощо;
- для використання як санітарно-обмивальних пунктів для санітарного оброблення людей;
- пралень та підприємств хімічного чищення — для спеціального оброблення одягу, взуття, засобів індивідуального захисту як станцій знезараження та спецоброблення;
- приміщень постів миття та прибирання автотранспорту в автотранспортних та інших виробничих підприємствах, на базах централізованого технічного обслуговування та станціях технічного обслуговування — для спеціального оброблення техніки й обладнання.

Санітарна обробка (СО)

— знезараження та видалення із слизових оболонок очей, рота, носа та шкіри людини радіоактивних, небезпечних хімічних речовин та біологічних патогенних агентів, поєднаних із заміною білизни та одягу.

Залежно від обставин, наявності часу і необхідних засобів санітарна обробка може проводитися **частково або повністю**

Часткова санітарна обробка людей проводиться негайно у разі зараження небезпечними хімічними речовинами як особового складу так і потерпілих або відразу після виходу із забрудненої зони у разі зараження радіоактивними речовинами.

Повна санітарна обробка, включає в себе миття усього тіла мочалкою з милом (замість мила можна використовувати мийні засоби) під душем. У разі зараження НХР і РР необхідно промити очі, ніс, ротову порожнину 0,5 % розчином соди.

Під час повної санітарної обробки обов'язково проводять знезараження одягу і взуття або їх заміну. Повну санітарну обробку можна проводити як у стаціонарних умовах, так і у визначених районах спеціальної обробки.

Дегазація – це знезараження (нейтралізація) небезпечних хімічних речовин або їх видалення з поверхонь забруднених об'єктів.

Дегазація може проводитися хімічним, фізико-хімічним і фізичним способами.

Хімічний спосіб базується на взаємодії хімічних речовин з небезпечними хімічними речовинами, внаслідок чого створюються нетоксичні речовини.

Зважаючи на хімічну природу дегазуючих речовин і здатність їх взаємодіяти з небезпечними хімічними речовинами, всі дегазуючі речовини поділяють на дві групи:

- окислювальної і хлоруючої дії;
- лужного (основного) характеру, (гідролітичної дії).

Цей спосіб дегазації здійснюється протиранням забрудненої поверхні дегазаційними розчинами або обробкою водними кашками (гіпохлорит кальцію, хлорне вапно).

Фізико-хімічний спосіб

заснований на випаровуванні хімічно-небезпечних речовин із зараженої поверхні і частковим їх розкладанням під дією високотемпературного газового потоку.

Проводиться за допомогою теплових машин.

Для цього використовуються пральні порошки або інші мийні засоби у вигляді водного розчину (влітку) або розчину в аміачній воді (взимку) та бензин, гас, дизельне пальне, дихлоретан, спирт як органічні розчинники. Під час такого способу дегазації НХР не знешкоджуються, а розчиняються і видаляються із забрудненої поверхні разом з розчинником.

Фізичний спосіб дегазації

заснований на випаровуванні НХР із забрудненої поверхні та частковому розкладанню таких речовин під дією високотемпературного газового потоку.

Також для дегазації подекуди можливо використовувати механічний спосіб який полягає у зрізанні та видалення верхнього шару ґрунту за допомогою бульдозерів, грейдерів на глибину 7-8 см, а снігу до 20 см, або нейтралізації забрудненої поверхні з використанням покриття із соломи, очерету, тощо.

Дезактивація – видалення радіоактивних речовин із поверхонь забруднених об'єктів до допустимих норм, безпечних для людини.

Дезактивація проводиться двома способами: механічним і фізико-хімічним, які один одного доповнюють.

Механічний спосіб полягає в механічному видаленні радіоактивного пилу щіткою, віником, за допомогою пилососа або витрушуванням і вибиванням, обтиранням клоччям, ганчір'ям, змиванням водою, зняттям і видаленням верхнього забрудненого шару, фільтруванням, газоповітряним струменем. Механічний спосіб найбільш простий, доступний і, як правило, використовується для дезактивації техніки, автотранспорту, одягу, ЗІЗОД в найкоротший термін. Однак унаслідок тісного контакту РР з поверхнею матеріалів, механічний спосіб може не дати ефекту.

Фізико-хімічний спосіб,

передбачає використання розчинів поверхнево-активних та спеціальних хімічних речовин, які значно підвищують ефективність видалення радіоактивного пилу з поверхонь та проводиться у комплексі з механічним способом.

До ПАР відносять:

- мило;
- гардинол;
- сульфонол;
- препарати ОП-7 і ОП-10.

Препарати ОП-7 і ОП-10 широко застосовуються в промисловості в якості емульгаторів та для змочування. Їх застосовують як складову частину дезактивуючих розчинів для обробки споруд, обладнання, техніки, одягу та засобів індивідуального захисту.

**Дезинфекція – це
знищення в зовнішньому
середовищі збудників
заразних хвороб.**

Існує 3 види дезинфекції:

- профілактична;
- поточна;
- заключна.

Профілактична – проводиться постійно, до виникнення захворювань серед населення, і передбачає виконання звичайних гігієнічних норм (миття рук, посуду, прання білизни, вологе прибирання приміщень).

Поточна – передбачає реалізацію комплексу протиепідемічних заходів і полягає у виконанні санітарно – гігієнічних правил, проведення обеззараження різних об'єктів середовища, а також виділень хворої людини (фекалії, сечі, мокрот). Вона являється обов'язковою і направлена на попередження розповсюдження інфекційних хвороб за межі осередку ураження.

Заключна – здійснюється після госпіталізації хворого або його смерті.

Дезинфекцію можна проводити наступними способами:

- фізичним;
- хімічним;
- комбінованим.

Фізичний спосіб базується на руйнуванні хвороботворних мікробів під дією високих температур. Наприклад за допомогою пари, кип'ятіння, прання, прасування.

Хімічний спосіб базується на застосуванні дезинфікуючих розчинів, які знищують хвороботворних мікробів.

Комбінований спосіб основний і самий надійний. При цьому руйнування хвороботворних мікробів і токсинів проводиться одночасним впливом хімічних речовин і високої температури розчину.

В основному використовують препарати, які містять хлор:

- хлорне вапно;
- моноклорамін;
- ДТС – ГК;
- лізол;
- карболова кислота.

**При дезинфекції, як і при дегазації
одягу, взуття, засобів захисту,
застосовується два способи:**

- пароповітряний;
- пароформаліновий.

**Для полегшення та прискорення
спеціальної обробки**

**використовують різноманітні як
військові, так і**

народногосподарські технічні засоби:

- комплекти спеціальної обробки;
- автомобільні розливні станції;
- теплові машини;
- димові машини;
- дезінфекційно-душові установки;
- комунальні та пожежні автомобілі;
- сільськогосподарські машини для обробки рослин;
- землерийні машини.

Автомобільна розливна станція **АРС-14** призначена для:

- повної дезактивації, дегазації та дезінфекції техніки і транспорту;
- дегазації та дезінфекції місцевості рідкими розчинами;
- транспортування і тимчасового зберігання рідин;
- заповнення рідинами дрібних оболонок, а також для перекачування рідини з однієї тари в іншу.

Крім того, розливні станції використовують для підвезення питної чи технічної води на різноманітні потреби населення.

Автомобільна розливна станція АРС-14

Тактико-технічна характеристика АРС-14

Найменування характеристики	Показник
Робоча швидкість руху, км/год	5-7
Повна місткість цистерни, л	2700
Робоча місткість цистерни, л	2500
Час розгортання, хв	6-8
Витрата розчину, л/м ²	0.5
Ширина оброблюваної смуги, м	5
Час спорядження механічним насосом 2,5ВС-3а, хв	8-12
Час спорядження ручним насосом БКФ-4, хв	До 45
Габаритні розміри, мм:	
- довжина	6856
- ширина	2380
- висота	2480
Повна маса, т	6,97

АРС-14 в розгорнутому вигляді

Дезінфекційно-душова установка ДДА-66 призначена для повної санітарної обробки людей та дезінфекції (дезінсекції) їхнього одягу в польових умовах.

Вона змонтована на шасі автомобіля ГАЗ-66.

Дезінфекційно-душова установка ДДА-66 складається з парового котла, приладів живлення, душового пристрою з бойлером-акумулятором, дезінфекційної камери та системи трубопроводів. Також до комплекту станції входять бензоелектричний агрегат, мотопомпа або насос.

Дезінфекційно-душовий автомобіль ДДА-66

Тактико-технічна характеристика ДДА-66

Найменування характеристики	Показник
Майданчик, необхідний для розгортання, м	50х50
Середня витрата дизельного пального, кг/год	23,5
Середня витрата дров середньої вологості, м ³ /год	0,1
Час розгортання, хв	30-40
Габаритні розміри, мм:	
- довжина	5660
- ширина	2350
- висота	3000
Повна маса, т	5,7

Теплова

машина

ТМС-65

призначена для дегазації, дезактивації та дезінфекції зовнішніх поверхонь техніки потужним газовим та газокрапельним потоком. Її також застосовують для дезактивації ділянок доріг з твердим покриттям. Для створення газокрапельного потоку використовують турбореактивний двигун ВК-1А.

Спеціальне устаткування станції розташоване на шасі автомобіля Урал 375Е. До складу установки також входить причіп-цистерна ПЦ-5,6-817.

Теплова машина ТМС-65

Тактико-технічна характеристика ТМС-65

Найменування характеристики	Показник
Продуктивність при спецобробці газовим способом техніки з причепом, од/год	10
Продуктивність при спецобробці газовим способом автомобілів, од/год	15
Продуктивність при спецобробці газокрапельним струменем, од/год	30-40
Витрата води на спецобробку однієї машини, л	120-200
Об'єм причепа-цистерни, л	2300
Повна маса автомобіля, т	12,53

Дезінфекційно-душовий причеп ДДП-2 призначений для гігієнічного миття людей з повною санітарною обробкою, дезінфекції одягу в польових умовах.

Установка ДДП-2 розташована на шасі причепа ИАПЗ-738 в спеціальному кузові-фургоні. Спосіб дезінфекції – пароповітряний або пароформаліновий.

Дезінфекційно-душовий причеп ДДП-2

Тактико-технічна характеристика ДДП-2

Найменування характеристики	Показник
Пропускна здатність, чол/год	48
Дезінфекція одягу, компл/год:	
- влітку	75
- взимку	45
Об'єм дезінфекційної камери, м ³	2
Середня витрата рідкого пального, л/год	25,5
Середня витрата твердого пального, м ³ /год	0,1
Витрата води, л/год	3000
Повна маса автомобіля, т	2,175

Установка дезінфекційно-душова ДДА-3 призначена для повної санітарної обробки особистих речей та одягу з дезінфекцією (дезінсекцією) пароповітряним та пароформаліновим методами, а також для гігієнічного миття людей.

Рекомендована область застосування – осередки інфекційних захворювань, зони підвищеного забруднення, ліквідація аварій та катастроф. Установка змонтована на шасі автомобіля ЗИЛ-131. До її складу входить блок з двох парових котлів, насос «Джерело», інжектор ИП-4, душові пристрої та інше устаткування, яке перевозять на автопричепі СМЗ-8326-01.

Дезінфекційно-душовий автомобіль ДДА-3

Тактико-технічна характеристика ДДА-3

Найменування характеристики	Показник
Пропускна здатність, чол/год	144
Дезінфекція одягу, компл/год:	
- влітку	144
- взимку	94
Кількість наметів УЗ-68, шт	3
Робочий тиск в котлі, МПа	4

Комбінована дорожня машина МДКЗ призначена для цілодобового утримання доріг з твердим покриттям. До складу її спеціального обладнання входять:

- обладнання для прибирання снігу;
- устаткування для поливання та миття доріг.

Комбінована машина виготовлена на шасі автомобіля КрАЗ К12.2 з дизельним двигуном ЯМЗ-536.

Комбінована дорожня машина МДКЗ

Тактико-технічна характеристика МДКЗ

Найменування характеристики	Показник
Об'єм цистерни, л	9000
Ширина оброблюваної смуги, м	
- при митті дороги	10
- при поливанні дороги	20,5
Робоча швидкість руху, км/год	
- при митті дороги	20
- при поливанні дороги	40
Повна маса, т	21,0

Машина дорожня комбінована МДК-432932-88 створена на шасі ЗІЛ-4329ВЗ. Вона призначена для цілодобового догляду за дорогами з твердим покриттям.

Машина укомплектована таким робочим устаткуванням:

- швидкознімний передній поворотний відвал;
- середня щітка;
- високопродуктивне поливомийне обладнання;
- швидкознімна щітка для миття дорожнього огородження;
- пластмасові баки для води тощо.

Комбінована дорожня машина МДК-432932-88

Тактико-технічна характеристика МДК-432932-88

Найменування характеристики

Показник

Об'єм баків для води, л

6000

Ширина оброблюваної смуги, м

2,8-8

Робочий тиск в системі миття, Мпа

5 МПа

Повна маса, т

11,0

ПКМУ від 8 липня 2015 р. № 469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту»

Це Положення визначає основні завдання, порядок утворення та склад спеціалізованих служб цивільного захисту (далі - спеціалізовані служби), організацію управління ними та їх функціонування.

Спеціалізовані служби (енергетики, захисту сільськогосподарських тварин і рослин, інженерного та транспортного забезпечення, комунально-технічні, матеріального забезпечення, медичні, пожежно-рятувальні, охорони публічного (громадського) порядку, зв'язку та оповіщення та інші) входять до складу сил цивільного захисту та складаються з галузевих, територіальних та об'єктових спеціалізованих служб відповідно до функціональної спрямованості.

Галузеві спеціалізовані служби
утворюються у системі
центрального органу виконавчої
влади з метою реагування на
надзвичайні ситуації державного
рівня шляхом зведення
об'єктових підрозділів у
відповідну галузеву
спеціалізовану службу для
проведення спеціальних робіт у
визначених таким органом
сферах.

Територіальні спеціалізовані служби

утворюються для проведення спеціальних робіт і заходів з цивільного захисту та їх забезпечення відповідно в територіальних підсистемах єдиної державної системи цивільного захисту, їх ланках.

Територіальні спеціалізовані служби є місцевого та регіонального рівня.

Територіальні спеціалізовані служби місцевого рівня утворюються в районі, районі мм. Києва та Севастополя, на території міських територіальних громад, адміністративними центрами яких є обласні центри, районною, районною в мм. Києві та Севастополі держадміністраціями, органами місцевого самоврядування.

Територіальні спеціалізовані служби регіонального рівня утворюються в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі відповідно Радою міністрів Автономної Республіки Крим (іншим органом, визначеним відповідно до нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим), обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями шляхом об'єднання об'єктових підрозділів, об'єктових та територіальних формувань цивільного захисту відповідного галузевого спрямування в регіональну спеціалізовану службу цивільного захисту.

**Об'єктові спеціалізовані
служби** утворюються для
проведення спеціальних робіт і
заходів з цивільного захисту та їх
забезпечення на суб'єктах
господарювання.

**Об'єктові спеціалізовані
служби** утворюються керівником
суб'єкта господарювання на суб'єкті з
чисельністю працівників більше 50
осіб.

Спеціалізована служба провадить свою діяльність відповідно до положення про службу, що затверджується органом, суб'єктом господарювання, який утворив таку службу.

Положення про галузеві спеціалізовані служби погоджуються із ДСНС, а територіальні та об'єктові спеціалізовані служби - з підрозділом з питань цивільного захисту відповідно Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації.

Основними завданнями спеціалізованих служб є:

- 1) участь у розробленні планів реагування на надзвичайні ситуації, планів цивільного захисту на особливий період;
- 2) здійснення заходів з переведення спеціалізованих служб до функціонування в умовах надзвичайної ситуації та особливого періоду;
- 3) підготовка та забезпечення готовності до дій за призначенням спеціалізованих служб;
- 4) організація та проведення навчання за програмою спеціальної підготовки фахівців певної спеціальності, які входять до складу спеціалізованої служби;
- 5) підтримання у готовності техніки і майна спеціального призначення для виконання завдань з цивільного захисту в мирний час та особливий період;
- 6) підготовка пропозицій щодо проведення спеціальних робіт і заходів з цивільного захисту та їх забезпечення під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та управління підрозділами спеціалізованих служб, що залучаються до таких робіт і заходів;
- 7) організація та взаємодія з органами управління та силами цивільного захисту функціональних і територіальних підсистем, їх ланок, які залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- 8) створення та поповнення матеріальних та інших ресурсів спеціалізованих служб.

Галузеві спеціалізовані служби відповідно до покладених на них завдань:

1) проводять розвідку районів, зон, ділянок, об'єктів проведення спеціальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

2) організовують і проводять на суб'єктах господарювання, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, який утворив такі служби:

спеціальні роботи із забезпечення сталого функціонування в умовах надзвичайних ситуацій та мінімізації їх наслідків;

аварійні, відновлювальні та інші спеціальні роботи на уражених об'єктах і територіях з використанням спеціальних технічних засобів, обладнання, спорядження та матеріалів;

**3) беруть відповідно до функціональної спрямованості участь у:
проведенні спеціальних робіт і заходів із життєзабезпечення постраждалих;**

визначенні потреби у матеріальних, технічних та фінансових ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення пошкоджених (зруйнованих) об'єктів і територій;

роботі комісій з розслідування причин виникнення надзвичайних ситуацій та визначення збитків;

4) надають відповідно до компетенції методичну допомогу територіальним та об'єктовим спеціалізованим службам відповідно до функціональної спрямованості щодо проведення спеціальних робіт, забезпечення їх необхідними матеріально-технічними засобами, технікою та оснащенням;

5) здійснюють інші заходи відповідно до призначення.

Територіальні та об'єктові спеціалізовані служби відповідно до покладених на них завдань:

2) служби із захисту сільськогосподарських тварин і рослин:

- проводять моніторинг стану забруднення радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами, біологічними засобами сільськогосподарських угідь, продукції рослинництва, поверхневих вод, призначених для сільськогосподарських потреб;
- проводять спеціальну розвідку в місцях виникнення надзвичайних ситуацій, шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;
- проводять роботи з ліквідації епізоотій та епіфітотій, здійснюють епізоотичний, фітосанітарний і токсикологічний контроль під час проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- здійснюють відповідно до компетенції контроль за безпечністю харчових продуктів і кормів під час виникнення надзвичайних ситуацій, беруть участь у здійсненні заходів щодо забезпечення безпечності харчових продуктів та сировини для їх виготовлення рослинного та тваринного походження;
- беруть участь у здійсненні заходів щодо спеціальної обробки територій, приміщень, сільськогосподарських тварин і рослин, продукції тваринництва та рослинництва;
- беруть участь у підготовці сільськогосподарської та спеціальної техніки для роботи на зараженій місцевості, спеціальної обробки тварин і рослин, що заражені (уражені), знезаражені території, приміщень, де зберігається продукція тваринництва та рослинництва;
- здійснюють агрохімічне обстеження, ветеринарну діагностику, лікування тварин, що заражені (уражені), знезаражують посіви, пасовища і продукцію тваринництва та рослинництва;
- здійснюють ветеринарно-санітарні та фітосанітарні заходи;
- беруть участь у здійсненні заходів щодо захисту джерел і систем водопостачання для тварин від впливу небезпечних факторів ураження;
- організовують заходи із знищення зерна, продовольства, харчової сировини, фуражу та інших матеріальних засобів, що не підлягають знезараженню;
- забезпечують створення резерву спеціального майна і засобів для захисту свійських тварин та сільськогосподарських рослин у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- беруть участь у сільськогосподарському виробництві на забруднених територіях, здійснюють контроль за безпечністю такого виробництва;
- беруть участь у зборі, утилізації або знищенні загинлих тварин і відходів тваринного походження;

6) медичні служби:

- організовують медичне забезпечення, надають медичну допомогу постраждалим у разі виникнення надзвичайних ситуацій та особовому складу підрозділів цивільного захисту;
- організовують взаємодію сил і засобів відомчих медичних служб, які залучені для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- надають екстрену медичну допомогу пораненим та постраждалим у разі виникнення надзвичайних ситуацій, здійснюють медичне сортування поранених;
- організовують евакуацію постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій до закладів охорони здоров'я з урахуванням медичних показань;
- організовують роботу закладів охорони здоров'я під час прийому великої кількості поранених та постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- здійснюють забезпечення сил та підрозділів медичної служби лікарськими засобами, виробами медичного призначення, профілактичними засобами, препаратами крові тощо;
- ізолюють інфекційних хворих і контамінованих осіб, проводять їх санітарну обробку і деконтамінацію та надають екстрену медичну допомогу; організовують та здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд та контроль і протиепідемічні заходи під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- організовують та здійснюють медичні профілактичні заходи серед населення та особового складу підрозділів цивільного захисту;
- створюють резерв лікарських засобів та виробів медичного призначення для забезпечення заходів під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- збирають та аналізують статистичні дані щодо заходів з медичного забезпечення під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- проводять постійну роботу з підвищення кваліфікації медичного персоналу системи екстреної медичної допомоги, організовують навчання та тренування підрозділів системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф;
- навчають немедичних працівників методам та навичкам надання домедичної допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- збирають, аналізують, узагальнюють дані про медичну і санітарно-епідемічну обстановку, прогнозують її розвиток у районах виникнення надзвичайних ситуацій, осередках ураження (захворювання) та на прилеглих територіях, а також у місцях тимчасового розміщення евакуйованого населення;

ПКМУ від 2 вересня 2015 р. № 667 «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів».

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, санітарного та епідемічного благополуччя населення (крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження) та у сфері гігієни праці та функцій із здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз опромінення працівників), з контролю за цінами, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу), реєстрації та обліку машин в агропромисловому комплексі, державного нагляду (контролю) у сфері агропромислового комплексу, державного нагляду (контролю) у сферах охорони прав на сорти рослин, насінництва та розсадництва, державного контролю за дотриманням законодавства про захист прав споживачів і рекламу в цій сфері, за якістю зерна та продуктів його переробки, державного нагляду (контролю) за дотриманням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованого організму у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності, здійснення радіаційного контролю за рівнем радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції і продуктів харчування.

Згідно ПКМУ від 17 лютого 2021 р. № 106 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 1121» з 1 липня 2021 року в усіх областях України розпочали роботу Центри контролю та профілактики хвороб.

Їхній запуск розпочинає трансформацію системи громадського здоров'я.

Нова система громадського здоров'я насамперед спрямована на розбудову вертикалі епідемічного контролю в регіонах.

Функціями ЦКПХ є:

- Координація та проведення епідеміологічного нагляду й аналізу;
- Індикація та ідентифікація збудників інфекційних хвороб, що мають значний епідемічний потенціал та/або міжнародне значення та підпадають під регуляцію ММСП;
- Реагування на надзвичайні ситуації у сфері ГЗ спільно з регіональними ЦКПХ у рамках роботи функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту;
- Проведення секвенування збудників інфекційних хвороб із метою розслідування причинно-наслідкових зв'язків виникнення та розповсюдження інфекційних хвороб, у тому числі інфекцій, які передаються при наданні медичної допомоги;
- Повідомлення МОЗ про ризики у сфері ГЗ та управління такими ризиками в межах компетенції;
- Розробка пропозицій, планів дій та рекомендацій щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення показників здоров'я і благополуччя населення та вдосконалення системи ГЗ;
- Збір та обробка інформації для формування інформаційного фонду ГЗ;
- Проведення періодичного аналізу детермінантів здоров'я, заходів впливу на детермінанти здоров'я та заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та усунення нерівностей щодо здоров'я;
- Моніторинг заходів щодо зміцнення здоров'я, показників рухової активності, статевого й репродуктивного здоров'я, психічного здоров'я населення;
- Аналіз інформації щодо випадків травматизму й насильства;
- Підготовка та оприлюднення періодичних звітів про стан здоров'я, санітарно-епідемічної ситуації та показників середовища життєдіяльності;
- Організація навчання та проведення інформаційно-просвітницьких заходів із питань ГЗ для посадових осіб ЦОВВ, МОВВ та ОМС, інших суб'єктів у системі ГЗ;
- Участь у розробці державних медико-санітарних нормативів та правил, спрямованих на збереження здоров'я, працездатності та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя;
- Участь у роботі комісій із розслідування гострих професійних захворювань;
- Інші функції, визначені законодавством та установчими документами.